

# Mitt intresse för fyrar, från barnsben fram till idag

Petter Cottman



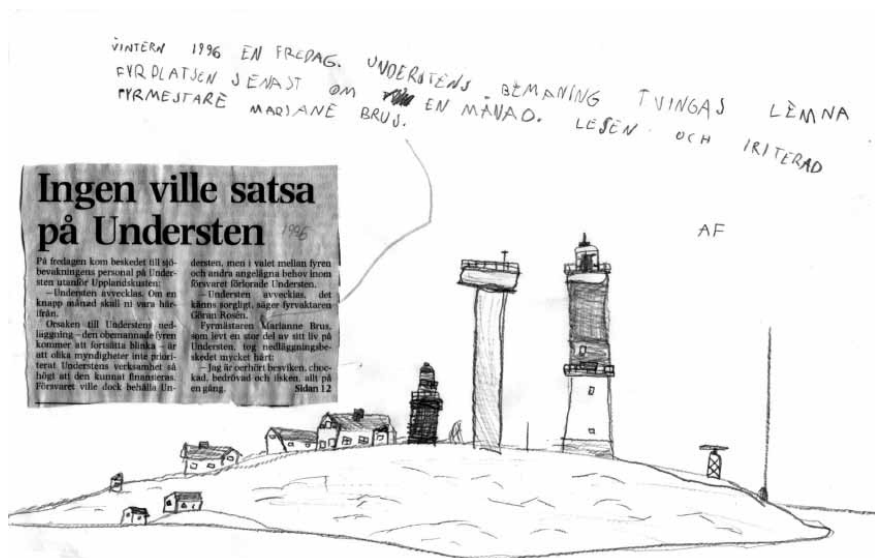
*Marianne Brus och jag i Understens lanternin. En stor dag för en liten grabb att både få komma upp i fyren och flyga helikopter. Foto: Sjöfartsverket*

Havet och allt där omkring är något som alltid fascinerat och intresserat mig, ända sedan jag var ett litet barn. Jag minns att jag alltid kände en speciell känsla då jag kom ut på vattnet. En känsla som är väldigt svår att sätta fingret på och beskriva med ord. Men jag är säker på att många av er som läser texten precis förstår vad jag menar.

Hur mitt intresse för fyrar startade är jag inte helt säker på att jag minns, för det var så tidigt som i 7-8 års ålder. Utan att jag själv kommer ihåg det, men som mina föräldrar berättat för mig så var jag som liten väldigt nyfiken på kyrkor och klocktorn. Så fort vi åkte eller gick förbi en kyrka så ville jag genast gå in och titta i den. Kanske har detta något att göra med att intresset blev så starkt för fyrar då jag senare upptäckte havet.

Jag är född och uppvuxen i Uppsala så det var inte särskilt ofta som jag vistades vid kusten. Men jag tror mig veta att första gången jag upptäckte en fyr var när jag såg Mumin på TV, "Pappan och havet". Större delen av handlingen utspelar sig vid den ensliga ön där fyren är belägen. Och jag kommer ihåg att jag blev så fascinerad av fyren och dess svepande ljus.

Under min barndom var fotboll ett stort intresse men också musik - både att lyssna och att spela själv, men det som tog upp den mesta delen av min tid var intresset för fyrar. Jag ritade mängder av teckningar på existerande och påhittade fyrar och samlade på sjökort. Jag kan tänka mig hur förvånade de blev på bokhandeln när en liten grabb kommer in och vill köpa ett sjökort över Ålands



Hav för sin hopsparade månadspeng. Jag lyssnade på sjörapporten på radio och drömde mig bort till alla de platser som där nämndes. Senare började jag också brevväxla med Marianne Brus som var fyrvaktare på Understen. Det var även där jag själv skulle bli fyrvakare när jag blev stor. Jag tillsammans med min svarta katt Miriam. Understen var min absoluta favoritfyr. Senare fick jag även privilegiet att tillsammans med min pappa, Marianne och folk från Sjöfartsverket flyga helikopter ut till Understen för att besöka fyrplatsen. Folket på Sjöfartsverket hade blivit så imponerade (säkert även med en gnutta förvåning) över ett arbete - i vilket jag sammanställde massor av fakta om svenska fyror - som jag hade skickat till dem att de valde att göra ett reportage i sin tidning Sjörapporten om mig och själva besöket. Jag är inte säker, men jag tror att jag var runt 11 år då.

Mina föräldrar var även till stor hjälp för mitt intresse. De köpte fyrböcker till mig i födelsedagspresent och

i julklapp. Vi gjorde utflykter till Åland med Eckerö Linjen så jag kunde spana mot min favoritfyr med kikaren. Många besök på fyrplatser blev det under min barndom, vid Roslagskusten, Gotland, Öland och Västkusten. Jag tror faktiskt att mitt intresse för fyror även smittade av sig lite på mina föräldrar.

Idag är jag 26 år och intresset för fyror och havet finns fortfarande kvar hos mig även om det förändrats. Det är fortfarande starkt, men kanske inte på samma sätt som när jag var liten. Jag



*Märkets fyr. Halva fyren ligger på svenska sidan och halva på finska, men den är finsk.*



har kvar alla teckningar, kartor, foton, observationsanteckningar och urklipp. Och den där speciella känslan infinner sig fortfarande hos mig lika starkt varje gång då jag kommer ut på havet och besöker en fyr.

Drömmen jag hade när jag var liten om att bli fyrvaktare på Understen kommer knappast att slå in, trots min dåvarande beslutsamhet för det hela. Katten försvann för många år sedan och utvecklingen när det kommer till fyrar har inte riktigt gått i den riktning som jag hoppats på och önskat. Det gör mig bekymrad att läsa om fyrplatser som hotas av förfall, nedsläckning och privat försäljning.

Något som gav mitt fyrintresse lite extra nytändning var när jag nu under våren skrev en B-uppsats på Stockholms Universitet inom ämnet Geografi. Det var kul och nästan lite nostalgiskt att plocka fram och bläddra igenom min samling av fyrböcker igen. Det väckte många minnen till liv och även själva intresset. Uppsatsen behandlade frågan om varför svenska fyrar och fyrplatser bör bevaras. Förutom all den litteratur jag hade att tillgå så var Esbjörn

Hillberg, som jag intervjuade, till stor hjälp angående ämnet. Efter det har jag också förstått vilket bra och viktigt jobb Svenska Fyrällskapet gör. En organisation som jag nu ska gå med i, och som med all sannolikhet kommer att bidra till att fyrintresset finns kvar för mig även i framtiden.

